

Prof. dr hab. Piotr Sułkowski
Dziedzina - sztuka
Dyscyplina artystyczna – sztuki muzyczne
Akademia Muzyczna im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy

Kraków, 7 stycznia 2026 roku

Recenzja pracy doktorskiej mgr. Kuby Wnuka

Zlecniodawca recenzji

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie. Pismo Rady Dyscypliny Artystycznej z dnia 27 października 2025 r., informujące o powołaniu mnie na recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora Panu Kubie Wnukowi w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne. Postępowanie prowadzone na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz.742 z późn. zm.).

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr. Kuby Wnuka pt.: *„Polska premiera opery Gaetana Donizettiego Il giovedì grasso. Topos włoskiego bel canto w kontekście wykonawstwa na instrumentach historycznych. Dyrygent w poszukiwaniu brzmieniowej prawdy oryginału”* przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Krzysztofa Kusiela-Moroza, składa się z dzieła muzycznego zarejestrowanego na elektronicznym nośniku CD, jego opisu w formie papierowej oraz dodatkowo zarejestrowanym w języku polskim i języku angielskim na nośniku CD, a także partytury.

Dzieło artystyczne – jednoaktowa opera Gaetana Donizettiego *„Il giovedì grasso”* (*Tłusty Czwartek*), trwająca ok. 60 minut, oparta na krótkiej uwerturze, dwuczęściowych ariach, duetach i rozbudowanym finale w stylu buffo, została zaprezentowana publiczności i nagrana 24 lutego 2024 roku na scenie Warszawskiej Opery Kameralnej. Wyreżyserowana przez Grzegorza Chrapkiewicza została zrealizowana pod kierownictwem muzycznym doktoranta z udziałem następujących solistów: Tomasz Kumięga - Il Colonello, Joanna Radziszewska - Nina, Elżbieta Wróblewska - Camilla, Łukasz Klimczak - Sigismondo, Łukasz Ratajczak - Teodoro, Aleksandra Borkiewicz-Cłapińska - Stefanina, Aleksander Kunach - Ernesto Rousignacco, Karol Skwara – Cola oraz Orkiestry Instrumentów Dawnych Warszawskiej Opery Kameralnej – Musicae Antiquae Collegium Varsoviense. Było to

pierwsze w Polsce wykonanie rzadko pojawiającego się na afiszach teatrów operowych dzieła z wczesnego okresu twórczości Gaetana Donizettiego, co świadczy o dużej odwadze, wyobraźni, determinacji i ogromnej pracy, którą musiał wykonać doktorant. Warto zwrócić uwagę, że każda premiera, a zwłaszcza realizacja dzieła w duchu historycznego wykonawstwa jest wielkim wyzwaniem. Kwestie organizacyjne i edytorskie, przygotowanie materiałów nutowych, tłumaczenia np. na język polski oryginalnych recytatywów w języku włoskim dokonane przez p. Joannę Crosetto, to tylko część zadań oraz konieczności podejmowania trudnych decyzji, które z pewnością stanęły przez doktorantem.

Specyfika dzieła, brak utrwalonych wzorców wykonawczych oraz nieliczna obecność utworu w repertuarze międzynarodowym wymagały od wykonawców, ale szczególnie od dyrygenta samodzielnego i konsekwentnego wypracowania spójnej koncepcji interpretacyjnej, które obserwując nagranie wykonał znakomicie.

Wykonanie charakteryzowało się dbałością o przejrzystość faktury orkiestrowej oraz ścisłą synchronizacją pomiędzy zespołem instrumentalnym a partiami wokalnymi. Tempa i proporcje dynamiczne zostały podporządkowane wymogom dramaturgii oraz naturalnej emisji głosu z zachowaniem zasad legata i stylowej ornamentyki. Artykulacja instrumentalna i frazowanie wokalne były kształtowane w sposób uwzględniający estetykę epoki. Energiczna, zabawna i efektowna całość miała charakter spójny stylistycznie i wydaje się, że postawiony przez doktoranta cel, przedstawiony w opisie dzieła tj. *próba identyfikacji i rekonstrukcji toposów wykonawczych charakterystycznych dla włoskiego stylu bel canto, zastosowanie ich w praktyce wykonawczej w oparciu o założenia nurtu HIP, próba krytycznej konfrontacji historycznego idiomu brzmieniowego z dominującymi dziś praktykami wykonawczymi oraz refleksja nad rolą dyrygenta jako badacza przeszłości i interpretatora*¹ – została osiągnięta. Element badawczy i interpretacyjny dyrygenta, oparty na m.in. głębokiej analizie materiałów źródłowych jest wielokrotnie podkreślany przez doktoranta w opisie dzieła artystycznego. Zamieszczone w analizie formalno-stylistycznej po każdym z numerów dzieła zagadnienia wykonawcze wyraźnie pokazują proces pracy nad utworem, pracy z artystami i dają szerokie spektrum podejmowanych przez doktoranta działań, co dodatkowo daje obraz pracy nad utworem i pomaga w ocenie jego wykonania.

Opis przedmiotowego dzieła, stanowiący integralną część złożonej dokumentacji obejmuje kilka zasadniczych aspektów badawczych, które w sposób klarowny i przemyślany wskazują kierunek rozważań doktoranta. Główny aspekt rozprawy, zawierający w rozdziale 4 analizę formalno-stylistyczną opery Gaetana Donizettiego *Il giovedì grasso* poprzedzony został szerokim rozważaniem dot. genezy opery – rozdział 1, wykonawstwem historycznym poinformowanym (HIP) w XX i XXI w. – rozdział 2 oraz ewolucją instrumentarium w przedmiotowym dziele Gaetana Donizettiego – rozdział 3. Każdy z rozdziałów w sposób bardzo obszerny i z ogromną dbałością badawczą przedstawia poruszoną tematykę. Analiza formalno – stylistyczna obejmuje każdą, ułożoną chronologicznie część utworu tj.: Preludium, Introdukcję, Arię Ernesta „Servi, gente, non v'è alcuno?”, Arię Pułkownika „Taci! Lo voglio”, Tercet „Piano! Piano!”, Duet „Che intesi... quali accenti?”, Arię Sigismonda

¹ Kuba Wnuk - Polska premiera opery Gaetana Donizettiego *Il giovedì grasso*. Topos włoskiego bel canto w kontekście wykonawstwa na instrumentach historycznych. Dyrygent w poszukiwaniu brzmieniowej prawdy oryginału. Opis dzieła artystycznego; s. 6

„Mo' che discopierito avimmo” oraz Finał, a logicznie ułożony przez autora schemat analizy czyni ją pełną i przejrzystą. Praca posiada także bogatą bibliografię, spis ilustracji, przykłady nutowe oraz załączniki - autoryzowane wywiady (wywiad nr 1 z Grzegorzem Lalkiem, skrzypkiem, koncertmistrzem Orkiestry Instrumentów Dawnych MACV, wywiad nr 2 z Marcinem Stefaniukiem, altowiolistą Orkiestry Instrumentów Dawnych MACV, wywiad nr 3 z dr. Jakubem Kościukiewiczem, wiolonczelistą, koncertmistrzem Orkiestry Instrumentów Dawnych MACV, muzykiem Wrocławskiej Orkiestry Barokowej NFM, założycielem i kierownikiem Altberg Ensemble, wykładowcą klasy wiolonczeli barokowej na Akademii Muzycznej w Łodzi, wywiad nr 4 z Pawłem Książkiewiczem, flecistą Orkiestry Instrumentów Dawnych MACV, wywiad nr 5 z dr. Markiem Niewiedzialem – oboistą Orkiestry Instrumentów Dawnych MACV, wywiad nr 6 z Robertem Michalskim, kłarnecistą Orkiestry Instrumentów Dawnych MACV), a także pisemną wypowiedź Simona Standage nt. *HIP in the 21st century*.

Reasumując:

- przedłożona rozprawa doktorska podejmuje temat istotny zarówno z punktu widzenia badań muzykologicznych, jak i praktyki wykonawczej.
- doktorant jasno sformułował cele swojej pracy, które konsekwentnie zrealizował, a poprzez połączenie dogłębnej analizy badawczej z koncertowym wykonaniem nadał jej charakter interdyscyplinarny.
- rzetelnie przygotowana metodologicznie. Zastosowana metodologia, obejmująca analizę partytury, źródeł historycznych oraz refleksję nad praktyką wykonawczą, jest adekwatna do postawionych celów przez doktoranta.
- doktorant wykazuje umiejętność krytycznego korzystania z materiałów źródłowych, które twórczo interpretuje m.in. tercet „Piano! Piano!” jak argumentuje...*tak jak w całym tercecie, tak i w tym fragmencie niezwykle ważna jest przejrzystość i selektywność artykulacyjna. W takcie 21 zdecydowałem się wykonać partię drugiego rogu o oktawę wyżej niż w partyturze wydanej przez Warszawską Operę Kameralną, niemniej zgodnie z rękopisem kompozytora. Działanie to, oparte na źródłowej weryfikacji, było przykładem zastosowania topiki pierwotnej, a zatem powrotu do intencji twórcy w duchu historycznej wiarygodności.*²
- rozprawa ma charakter oryginalny, posiada istotną wartość i wnosi znaczący wkład w badania nad wykonawstwem oper belcantowych na instrumentach historycznych, a także refleksję nad rolą dyrygenta jako interpretatora i *poszukującego brzmieniowej barwy oryginału*. Pomimo wzrastającego zainteresowania wykonawstwem historycznie poinformowanym, jest to obszar wciąż wymagający pogłębionych studiów.
- struktura pracy, jej układ i zakres jest logiczny i przejrzysty. Rozprawa napisana poprawnym językiem, a kolejne jej rozdziały prowadzą od zagadnień ogólnych poprzez analizę dzieła, aż do szczegółowych refleksji dotyczących realizacji scenicznej i brzmieniowej. Praca, przygotowana z niezwykłą starannością jest bardzo obszerna - opis dzieła artystycznego liczy ponad 300 stron.

Konkluzja

---

² Tamże, s. 208

Rozprawa doktorska mgr. Kuby Wnuka spełnia wymagania stawiane pracom doktorskim w dziedzinie - sztuka, dyscyplinie artystycznej - sztuki muzyczne. Autor zarówno w zarejestrowanym na nośniku CD przedmiotowym dziele artystycznym – spektaklu, operze Geatana Donizettiego „*Il giovedì grasso*” jak i opisie przedmiotowego dzieła wykazał się odpowiednim przygotowaniem merytorycznym, samodzielnością badawczą oraz dojrzałością artystyczną. Z pełną odpowiedzialnością stwierdzam, że Pan mgr Kuba Wnuk jest w zupełności ukształtowanym, realizującym własny język wypowiedzi artystycznej dyrygentem i wniósł istotny wkład w reprezentowaną przez niego dyscyplinę artystyczną i spełnił wymagania określone art.187 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (r. j. Dz.U. z 2023 r. poz.742, z późn. zm.). Pracę doktorską Pana mgr. Kuby Wnuka przyjmuję bez zastrzeżeń i wnoszę o dopuszczenie do publicznej obrony.

prof. dr hab. Piotr Sułkowski